

SLOVENSKI NAROD

Upravništvo: Knaflcova ulica št. 5, pritličje. — Telefon 2304.

Curih: Beograd 9.1285, Pariz 20.29,
London 25.205, Newyork 519.65, Milan 27.16,
Praga 15.39, Dunaj 73.15, Berlin 123.85.

Roger de Beauvoir:

Sužnja

Roman.

— Zares! Pozabil sem, grof, da ste pred leti sloveli kot pomiljevalec. To bi morali izriniti pri markizi Grimani-jevi, ki se je zelo postarala. Vsaj meni se je zdela zelo stara. Glej no, skoraj bi bil pozabil dati vam darilce... pri sebi imam dovoljenje za bivanje v Benetkah, ki vas utegne rešiti iz zadrege. Razdeljiva si to kot brata in ločiva se. Včeraj sem našel v židovski ulici neko zadevo...

Kakšno zadevo? — je vprašal Cagliostro radovedno. Odložil je dolg apostolski plašč, pod katerim je imel eleganten frank. Ali je tam kak star žid, ki bi nama lahko začasno pomagal iz zadrege? Ali pa ste našli na zaklad, zakopan v kletih teh sinov Izraela, ki imajo svoje hiše zabavljive kakor svoje sinagoge?

— Zares, dragi grof, to je zaklad, zame tisočkrat dragocenejši nego zaklad samega sv. Marka. To je mlado dekle, ki stanuje pri cerkvi sv. Jeronima.

— Kako ji je ime?

— Tega še ne vem. Mračilo se je že, ko sem jo videl za zamreženim oknom. Zdelo se mi je, da vidim angela. Če hočete, pojdeva jutri zjutraj tja. In ker niste več tako vročevrtni kakor jaz, upam, da mi boste pomagali pri tem velikem delu. Menda nimate sami na piki kake beneške lepote?

— Morda... je zajel Cagliostro in si polil roke z najdražjim parfomom. Pozvonil je slugi.

Prišel je sluga in sporočil grofu de Lippone, da prihajajo njegovi znanci.

— Lahko si boste od blizu ogledali to odlično družbo, — je dejal grof Casanova. — Pod kakšnim imenom naj vas predstavim gospodom?

— Toda, parbleu, grof, pod mojim, če vam je prav. Kaj nimam talismana, kakor vi?

— Da, toda verjemite mi, da ga smete rabiti samo v skrajnem slučaju. Dož Alessandro ni tak, kakršni so bili prejšnji mogotci. Dasi je star šele petintrideset let...

— Dož Alessandrino je star 35 let! Grom in strela! Pričrpan sem, da se bo hotel seznaniti z najznamenitejšim beneškim pustolovcem. Vrag vzemi opreznost! Če ga jutri srečam, mu povem, kdo sem.

— Da pridete zopet v ječo ali v izgnanstvo? A vaša židovka, vaša oboževana lepota, ki jo menda cenite prav tako, kakor ono komedijantovo hčerko Terezo Irmerjevo, v katero ste bili do ušes zaljubljeni? Pa vendar ne mislite te prostovoljno izgubiti?

— Recite mi doktor Celsus ali Paracelsus, kakor vam bolj ugaja. Samo kako obleko mi dajte, kajti zdaj imam na sebi samo plašč sv. Petra.

Cagliostro je pritisnil na prožino v steni. Vrata so se zaprla za njegovim prijateljem, ki se je kmalu vrnil zelo elegantno obleden. Casanova je imel pri sebi zbirko milodarov. Denar je pobasal v žepe svoje nove obleke in trdno

je sklenil odnesti ga v banko, ki jo je ustanovil Cagliostro.

Igralnica grofa de Lippone je bila v sosednji dvorani. Cagliostro in Casanova sta kmalu odšla tja in našla v dvorani številno družbo. Igralo se je pri mnogih mizah, dame so stavile po dukatu. Igralci so izgubljali mnogo. Grof de Lippone je imel tako smolo, da so mu ponujali pri odhodu denar na posodo.

Ko je ostal Cagliostro s svojim prijateljem sam, je dejal Casanova:

— Torej je vse v redu, vseč ste mi in zdaj vam lahko zaupam skrivnost. Vendar pa tega ne zaslužite, ker ste me tako brezobzirno motili pri apostolski večerji. Bil sem na sledu važnemu odkritju, pri signori Grimani...

— Govorite, govornice, — je vzkliknil Cagliostro in preizkusil na Casanovi moč svojega srepega pogleda.

— Pa naj bo. V Benetke sem prišel po zaklad.

— To ste mi že povedali. Ali ni ta zaklad židovka, stanujoča pri cerkvi sv. Jeronima?

— To je srčna zadeva, zabava. V prvi vrsti se moram pobrigati za resno zadevo.

— Dobro rečeno.

— Morda veste, da je v Benetkah zaklad, s katerim bi lahko oba obogatela? Žal ne vem, kje je zakopan.

— To vem.

— Kdo je vam povedal?

— Stari prokurator Morosini... pred šestimi leti... v Parizu... seveda pod pogojem, da nikomur ne povem. Toda jaz vem, od kod ta zaklad izvira in kakšen je.

— To vem tudi jaz. Neki dož ga je drago plačal. Ali veste, kdo je bil ta dož?

— Da, — je odgovoril Cagliostro in zašepetal Casanovi ime, ki je bilo obema znano.

— Toda kako zvedeti, kje je dala beneška republika zakopati to zlato?

— Da... kako? — je nadaljeval Cagliostro globoko zamišljen.

— To je baš tisto, kar sem upal odkriti, — je dejal Casanova. — Privatna knjižnica prokuratorja Grimanija je v Benetkah znana. Baj je v njej mnogo tajnih listin, ki jih je ukradel v beneških arhivih pod prejšnjo vlado. Treba je, da vi ali jaz...

— Zato se ne brigajte, to prevzamem jaz, — je odgovoril Cagliostro. — Toda zdi se mi, da bi bilo dobro po današnjem dogodku v stanovanju signore Grimani nekaj dni počakati.

— Listina je baje pisana v arabščini, — je nadaljeval Casanova. — Jaz pa tega jezika ne znam. Prokurator Morosini, izgnan iz Benetk, je vam menda povedal v Franciji...

— Dejal mi je, da je imela beneška inkvizicija takrat tajnika, ki je znal arabško. Mislija je, da bi ta listina itak ne imela nobene vrednosti, če bi prišla v roke ljudem, ki arabščine ne poznajo, ali če bi bila ukradena iz arhiva. Ali zna signor Grimani arabško?

— Toliko, kakor jaz, — je odgovoril Casanova smeje. — Lahko bi torej odgodila poset pri signori za nekaj dni in bi oba...

Govorila sta še, ko se je začelo daniti. Cagliostro in Casanova sta se ločila in si prislegla prijateljstvo, ki pa je bilo bolj na jeziku nego v njunih srcih.

IV.

Inkvizitor.

Tistega jutra, ko so vse železne mreže židovskega okraja zamolčile skripale v svojih tečajih, so stopili iz hiše na vogalu trga pred cerkvijo sv. Jeronima trije plemiči. Spremljal jih je lakaj, ki je nesel več denarnih vrečic.

Mimo te cerkve, ki deli židovski okraj od krščanskega mesta, je šlo ob tem času več mršavih židov z visokimi rdečimi klobuki, kakršne so nosili namesto žolth obročkov, ki so jih imeli njihovi predniki kot znak židovstva na prsih. Otroci so šli v sinagogo in osli so se pomikali z velikimi lonci vode po trgu. Hiša, iz katere so prišli trije plemiči, je bila last žida Otalla, enega najbogatejših finančnikov republike. Obrnjena je bila proti ozkemu zalivu, po katerem takrat ni plula nobena ladja. Vsa okna so bila skrbno zamrežena in na vsakem je visela ogromna ključavnica.

— Battisto, — je dejal prvi mladenič svojemu lakaju. — Odnesi tole v palačo Trevisani. Po naporu nocojsnje noči se moramo okrepčati. Reci lastniku kavarne »Pri orlu«, naj nam pripravi kaj pod zobe. Takoj pridemo za teboj.

— Dva tisoč dukatov je priigral od mene ta francoski markiz, ki mi ga je predstavil snodi grof de Lippone. A to ni karsibodi, gospoda moja! — je mrmljal najelegantnejši plemič po imenu Mocenigo in sedel na kamenito klop pred Ottalovo hišo.

— To je res, — je odgovoril Trevisani in se ozrl za svojim lakajem, ki je hitel proti njegovi palači. — Od mene je pa priigral tritisoč dukatov neki Nemec, po imenu dr. Paracelsus. Vrag me vzemi, če nisem že neke videl tega človeka! Dečko, ki ponavlja venomer meinher in ki gleda tako neumno v svet, kakor da mu je italijanščina španška vas. Toda ti, Ranuzzi, ti se nisi udeležil naše igre, pa si si vendar izposodil denar pri naših židih. Kako to?

— Po obedu vama to povem, — je odgovoril Ranuzzi. — Denar potrebujem za potovanje. Da, še nocoj zapustim Benetke.

— Da se vrnete v Padovo, gospod plemič s kopnega, v Padovo, kamor vas tako mika in kjer imate baje mnogo lepih suženj, pripeljanih iz Indije. Gotovo je med njimi ena, ki jo najbolj ljubite. Priznajte, kar priznajte, da se nisem zmotil!

— Bežite no, je dejal Ranuzzi. — Odhajam in to naj vam zadostuje. Verjemite mi, da se mi po Benetkah ne bo prav nič tožilo.

— Počakaj, ne pustiva te! Vražja strela, Ranuzzi, ti se rad zabavaš. Kaj si že pozabil, da moraš priti danes na ples lepe grofice D' Azola? Jutri zgodaj zjutraj se odpelješ v Carigrad ali v Indijo, nocoj si pa še naš!

— Stavim glavo, da se zdi Ranuzzi-ju ta hip beneški zrak okužen, — je dejal Trevisani in pogledal tovarišu v oči. Bogme, ti stari predpisi, ki jih je državna inkvizicija pravkar obnovila... Ali veš, Ranuzzi, da si s svojimi, iz Indije pripeljanimi lepoticami že spravil beneško plemstvo v nevarnost, da bo njegova kri kmalu pomešana s suženjsko krvjo? Inkvizicija v tem primeru ne pozna šale.

Pretrsljiva rodbinska tragedija na Dunaju

Vpričo sina je žena bivšega upravnega svetnika Centralne banke nemških hranilnic Artmanna ustrelila svojega moža in sebe. — Vzrok tragedije nesrečne finančne spekulacije.

Včeraj dopoldne se je na Dunaju zopet odigrala strašna rodbinska tragedija, ki je vzbudila v mestu splošno senzacijo. V okraju Hietzing so našli v hiši šte. 6 na Woltergasse mrtva zakonca Ferdinanda Artmanna, bivšega upravnega svetnika Centralne banke nemških hranilnic, in njegovo ženo Marijo. Oba sta imela presteljeni glavi, poleg tega pa je dobil Artmann pet sunkov z nožem v prsa.

Priča strahovite zakonske tragedije je bil 16letni sin Ferdinand. Tudi on je bil v borbi na nož med obema zakonca ranjen na roki. Izpovedal je pri zaslišanju, da sta se roditlja ponoči sprla. Mož je očital ženi, da je preveč zapravljiva in da je poglala ves denar, ki mu je še ostal. Preprič je postajal vedno hujši in končno sta se zakonca spopadla. Žena je pograbila velik kuhinjski nož in kakor besna je navalila na svojega moža. Sin se je vrgel med roditlja in je prestregel sunek. Toda žena ni odnehala. Zamahtila je večkrat proti možu in ga sunila v prsa. Nato je nenadoma potegnila samokres in streljala na moža. Krogla ga je zadela v usta in je bil takoj mrtev. Samokres je nato obrnila proti sebi in sprožila. Smrtno zadeta v glavo, se je zgrudila mrtva kraj moža.

O tragediji je bila obveščena rešilna postaja, vendar je bila vsaka pomoč prepozna. — Preiskava je dognala, da je bil pravi vzrok rodbinske tragedije obupen gmotni položaj Artmannovih.

Artmann je postal tako, kakor mnogi drugi, žrtev drznih finančnih spekulacij. Mož si je med svetovno vojno pridobil precejšnje premoženje, kajti zalagal je zaledje z mastjo in oljem. Vlada ga je poslala v Dalmacijo, kjer je uvedel obširno akcijo za pospeševanje oljke in za pridobivanje olja. Njegova akcija se je posrečila in posledje je Dalmacija v večji meri pridobivala olje. Ustanovil je družbo Litorale, pri kateri je zaslužil lepe denarce. Kasneje pa je ustanovil svojo družbo Artmann in Co, ki je tudi lepo uspevala. Družba je uvažala krompir iz Poljske v Avstrijo in Artmannova zasluga je bila, da Dunajčani med vojno niso umirali od lakote. V znak priznanja za njegove zasluge je bil imenovan vladnim svetnikom.

Artmann je postal bogataš, obenem pa vladni svetnik. To mu pa še ni zadostovalo. Z denarjem, ki ga je zaslužil med svetovno vojno, je začel po prevratu spekulirati in v času inflacije je delal sijajne kupčije. Postal je podpredsednik Centralne nemških hranilnic. Toda sreča, ki ga je dotlej zvesto spremljala, ga je nenadoma zapustila. Artmann je za časa inflacije potikal krono k tlom, nadaljeval pa je svoje spekulacije tudi potem, ko se je krona stabilizirala. In francoski frank, na čigar padec je spekuliral, si je opomogel in se je dvignil. Vse to in razne druge nesrečne mahinacije so ga upropastile in moral je demisionirati kot podpredsednik banke, ki je pozneje itak skrahi-

rala. Izgubil je vse premoženje in ostala mu je samo vila, katero je pa moral prodati. Dobil je za njo 60.000 šilingov. S tem denarjem je pričel znova spekulirati, toda sreča ga je zapustila za vedno in izgubil je vse. Rodbina je zašla v denarno stisko, obetala se ji je beda in tako je prišlo do katastrofe. Tako je zopet končal svojo kariero eden med- in povojnih dobičkarjev.

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše!

Löwenstein je bil spiritist!

Zagonetna smrt znanega bankirja Löwensteina, o katerem se vedno ni točno ugotovljeno, ali je padel iz letala po nesrečnem naključju, ali pa je skočil iz njega v samomorilnem namenu, je dala zapadnoevropskemu tisku povod, da se je začel pečati z njegovim zasebnim življenjem. Löwensteinovo življenje je bilo dokaj zanimivo. Za splošno zanimanje zadostuje že dejstvo, da je bil Löwenstein že v zgodnji mladosti navdušen spiritist. Že kot 25letni mladenič se je udeležil v Parizu spiritistične seance, na kateri ga je nagovoril potom medija v židovskem žargonu duh, ki se je sam nazval Flogiston. Duh mu je baje svetoval, kako naj živi in dela, da postane bogat.

Spiritističnih seanc se je udeleževal Löwenstein do zadnjega in pred tragično smrtjo se je začel zanimati zlasti za londonski medij Valiantine, potom katerega je občeval s svojimi sorodniki, ki so že davno umrli. Löwenstein je vedno želel znova slišati glas svojega pokrovitelja v carstvu duhov Flogistona. Ta želja se mu je izpolnila lani poleti. Duh ga je v navzočnosti njegove žene, tajnice prof. Watsona in medija svaril, naj se varuje, ker mu strežejo sovražniki po življenje. Pri pomnil je, da bo v 11 mesecih dan končan. Duh je rabil v židovskem žargonu izraz »hayom«, kar pomeni dan. Löwenstein in njegovi prijatelji pa tega prorokovanja niso razumeli. Prof. Watson je menil, da je duh govoril o dnevu, ki traja 11 mesecev. Šele pozneje je spoznal, da je duh najbrž rabil izraz »chay«, kar pomeni v židovskem žargonu življenje, in da je napovedal tragično Löwensteinovo smrt. Po tem dogodku je minilo do Löwensteinove smrti točno 11 mesecev.

Preselitev modnega salona

Cenj. damam vljudo naznanjam, da sem svoj modni salon preselila s Sv. Petra ceste št. 19 na

Sv. Petra cesto šte. 8

(nasproti hotelu Lloyd), kjer pričnem poslovať z 22. t. m.

Priporočam se cenj. damam v še nadaljno naklonjenost z zagotovilom, da bom vedno razpolagala z najnovejšimi modeli in postrezala s solidnimi cenami.

ZOFIJA MAHNIČ.

Učiteljico klavirja

iščem za 7letno deklico. Ponudbe z navedbo honorarja na upravo »SL. Naroda« pod »Pouk 1689«.

Lokal

za trgovino z mešanim blagom na prometnem kraju, blizu Ljubljane, takoj oddam. Ponudbe na upravo lista pod »Lokal 1692«.

V gostilni

Ahacelja cesta 5 (g. A. Maverja) v bližini šentpeterske cerkve, se točno dobra štaterska in dol. vina. Vedno gorila in mrzla jedila. — Sprejemanje na dobro domačo brašno. — Vabim vse svoje stare goste in znanke Pavla Feldsteina.

Stanovanje

dveh sob s kuhinjo v Rožni dolini išče mirna stranka za takoj ali pozneje. Plača event. za pol leta naprej. Ponudbe na upravo lista pod »Cistost 1668«.

Proda se

velika mehanična ključavničarska delavnica, opremljena s 25 raznimi stroji. Ponudbe na Oglasni zavod REKORD, Sarajevo. 1680

Prodajalka

izučena v mešani stroki, želi premeniti službo. Nastop po dogovoru. Ponudbe na upravo lista pod »Prodajalka 1690«.

Sijajna zmaga

HARLEY-DAVIDSON-MOTOCIKLA

na 16. svetovni mednarodni gorski dirki na SEMMERINGU

G. Schneewelss tolče na malem

350. ccm. HARLEY-DAVIDSON-MOTOCIKLU

ne samo svojo, temveč vse ostale kategorije do 1000. ccm. Vrh tega je zboljšal lanski rekord od 7:22,70. na 7:17,97. in dosegel najboljši čas dneva.

Pri isti dirki doseže prvo mesto in najboljši čas za motocikle s prikolico g. Winter zopet na

HARLEY-DAVIDSON-MOTOCIKLU 1000. ccm.

Promptna dobava vseh najnovejših modelov iz skladišča gen. zastopstva

TEHNIŠKA KOMERCIJALNA DRUŽBA Z O. Z., Ljubljana, Tavčarjeva ulica 6. Tel. 2138.

Plačila na obroke!

Največje skladišče rez. delov!

ZADRUŽNA HRANILNICA

reg. pos. in gosp. zadruga z o. z. v LJUBLJANI, Sv. Petra cesta 19

Podeljuje vsakovrtnne kredite, eskomтира menice, inkasira fakture ter izvršuje razen deviznih in valutnih vse v bančni stroju splošno poslovanje

Sprejema hranilne vloge na knjižice ali v tekočem računu ter jih obrestuje po dogovoru najugodnejše.

Kot pooblaščen prodajalec srečk Državne razredne loterije, vodi poseben oddelek za njih prodajo, poleg tega prodaja tudi srečke Ratne štete na obroke pod zelo ugodnimi pogoji